

UDK 811.111'373.612.2:32(042)
DOI: 10.33669/KJ2019-30-17

PRIKAZ

EDINA ŠPAGO-ĆUMURIJA

Vanredni profesor
Fakultet humanističkih nauka Univerziteta
„Džemal Bijedić“ u Mostaru
Univerzitetski kampus, Mostar, BiH
Edina@unmo.ba

ADI MASLO, *GOVORITI KAO PREDSJEDNIK: KRITIČKA ANALIZA KONCEPTUALNE METAFORE U INAUGURALNIM GOVORIMA AMERIČKIH PREDSJEDNIKA*

UNIVERZITET “DŽEMAL BIJEDIĆ”,
FAKULTET HUMANISTIČKIH NAUKA,
MOSTAR, 2019.
ISBN 978-9926-434-30-4

Knjiga Adija Masle *Govoriti kao predsjednik: Krićka analiza konceptualnih metafora u inauguralnim govorima ameriċkih predsjednika* moŹe se koristiti kao udŹbenik na univerzitetkim studijima engleskog jezika te kao nauċna literatura o konceptualnoj metafori. Knjiga je strukturirana tako da se njeni pojedini dijelovi mogu ċitati i zasebno. SadrŹaj je podijeljen na tri osnovne cjeline u kojima se obraġuju meġusobno povezane teme, i to najprije općenito teorijski, a potom specifiċnije.

Prvi dio knjige uvodi ċitatelja u opće teorijske postavke kad je u pitanju konceptualna metafora, opisujući posebno svaku od ċetiri vrste konceptualne metafore, orijentacionu, ontologijsku, strukturalnu i inovativnu. U ovom dijelu autor razraġuje mehanizme na kojima se temelji konceptualna metafora, poput predodŹbenih shema proizašlih iz iskustvene podloge te kategorizacije kao veze izmeġu jezika, misli i stvarnosti, te konaċno uvodi pitanje znaċaja kulture kao specifiċnog konteksta u kojem se proces kreiranja konceptualne metafore dešava.

Druga cjelina je dio o političkom govoru općenito, gdje se autor bavi mnoštom pojedinaċnih tema bitnih za politički govor. Ova potpoglavlja donose korisne informacije o političkoj retorici, ubjeġivanju kao jeziċko-kognitivnom postupku, liċnosti ubjeġivaċa, frejmovima koji nastaju političkim govorom u jednom društvu, moralu, te konaċno sistemu vrijednosti ameriċkog društva. Ovo potpoglavlje ujedno sluŹi kao uvod u sljedeću cjelinu knjige koja donosi analizu inauguralnih govora ameriċkih predsjednika.

U dijelu knjige o inauguralnim govorima svih ameriċkih predsjednika, autor se detaljno bavi najprije historijskim presjekom razvoja konceptualne metafore u inauguralnim govorima ameriċkih predsjednika do kraja 19. vijeka, a potom i posebno govorima predsjednika u 20. i 21. vijeku, koji su vjerovatno i najzanimljiviji za analizu, imajući u vidu uticaj ameriċkih predsjednika na globalnom nivou. U tom smislu, autor ukazuje na promjenu obrasca metafore u ameriċkom političkom govoru, pa tako i u društvu. U svjetlu kognitivne lingvistike, autor ističe tvrdnju da onaj ko nametne odreġenu metaforu zapravo nameće društvenu istinu.

Knjiga sadrži i vrlo vrijedan dodatak sa pet najzastupljenijih metafora i primjerima koji ih ilustriraju. Na ovaj način autor nudi originalni korpus koji može poslužiti za dalju samostalnu analizu i studiranje. Uzevši u obzir cjelokupan sadržaj knjige, ona je nedvojbeno vrijedna kao naučno štivo i kao udžbenik za studente studija jezika, posebno anglistike i komunikologije.

Inauguralnim govorom američki predsjednici šalju snažne poruke cjelokupnom američkom društvu koje baštini zajedničku historiju i kulturu te sistem vrijednosti. Nijedan američki predsjednik nije kreirao poruku protiv postojećih vrijednosti nego ju je temeljio na njima i potom gradio nove elemente, upravo zahvaljujući metafori, što se uvijek odrazi na dalji tok razvoja tog društva.

Bez obzira na stvarne osobine ličnosti američkih predsjednika (koji su u novijoj historiji vrlo zanimljivi i međusobno različiti), svi se oslanjaju na američki sistem vrijednosti i na njemu grade svoju poruku. U toj oprečnosti ličnih i kolektivnih vrijednosti upravo se nalaze vrijedne informacije o (de)kodiranju značenja korištenjem metafore u ovakvim, globalno moćnim političkim porukama. Model kritičke analize koji autor nudi vodi ka boljem razumijevanju sistema vrijednosti jednog društva, što ga čini primjenjivim na sva ostala društva, uključujući bosanskohercegovačko.

Vrijednost ove knjige zato nije samo u njenom sadržaju, koji zaista obiluje zanimljivim i korisnim informacijama iz oblasti jezika, komuniciranja i posebno političkog govora u Sjedinjenim Američkim Državama koje su globalno prepoznate kao najmoćnija svjetska država (što dokazuje efektivnost korištenja metafore u govoru njenih predstavnika, američkih predsjednika) – nego i u njenom praktičnom potencijalu koji se ogleda u primjenjivosti ponuđenog analitičkog modela na trenutni, vrlo složeni i naoko nerješivi politički i komunikacijski kontekst u Bosni i Hercegovini.